

Verksamhetsplan 2024 för Socialnämnden

---

*Antagen av Socialnämnden
i december 2023, för helår 2024*

Innehållsförteckning

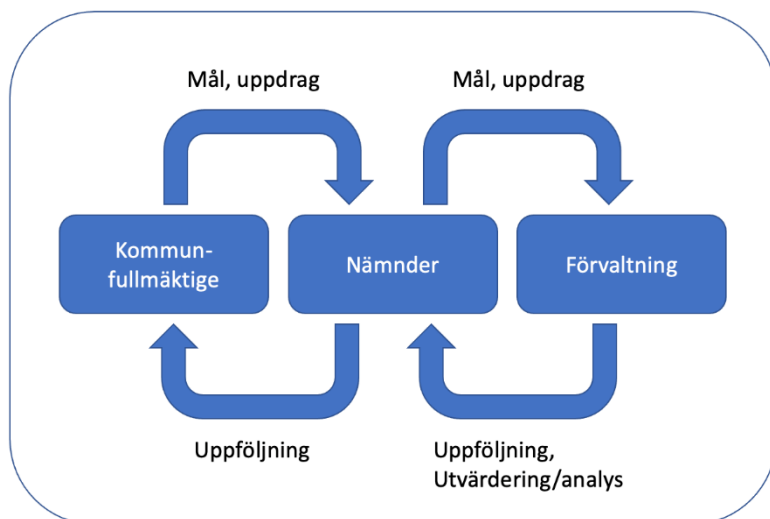
1	Styr- och ledningsmodell	3
2	Övergripande beskrivning av nämndens ansvar.....	5
3	Verksamhetsförutsättningar	6
4	Mål, uppdrag och indikatorer	8
4.1	Vård, stöd och omsorg med kvalitet (SN)	8
4.1.1	Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.	9
4.2	Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder).....	9
5	Ekonomiska förutsättningar	11
6	Nämndens driftsbudget.....	14
7	Volymer och nyckeltal.....	17
8	Nämndens investeringsplan	18
9	Uppföljningsplan av privata utförare	19

1 Styr- och ledningsmodell

Kommunfullmäktiges inriktningsmål utgår från kommunens vision liksom Agenda 2030. Inriktningsmålen anger vad som är prioriterat under mandatperioden. Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att bidra till att uppnå inriktningsmålen och ska omsätta målen i praktisk handling.

Arbetsättet medför ett utvecklat beslutsfattande och en kvalificerad uppföljning. Nämndernas och enheternas arbete med mål och uppföljning utgår från en tillitsbaserad ledning och styrning, vilket möjliggör delaktighet och engagemang.

Process för mål, uppdrag och uppföljning:

Planering utifrån fullmäktiges mål och uppdrag

Inriktningsmålen är övergripande, långsiktiga och tydliggör inriktning och fokus.

Inriktningsmålen strävar mot att, inom de ekonomiska ramarna, skapa en gemensam riktning och förändring i hela den kommunala verksamheten. Till respektive inriktningsmål finns en text som beskriver den övergripande politiska ambitionen, synliggör innebörden och visar riktning.

Texten utgör ett underlag för nämnderna och verksamheterna vid tolkning av inriktningsmålet.

Inriktningsmålen förstärks och förtydligas genom tidsbegränsade uppdrag som visar vad ska göras för att nå målet. Uppdragen riktar sig till en, flera eller samtliga nämnder och förtydligar vad som förväntas av dem inom ramen för målet. Inriktningsmålen och uppdragen beslutas inom ramen för Mål och Budget som är kommunens övergripande styrdokument.

Nämnderna konkretiserar mål och uppdrag

För att förtydliga och fokusera nämndens arbete kan nämnden formulera riktade nämndmål eller uppdrag utifrån inriktningsmålen. Nämnden beslutar om nämndmål och uppdrag inom ramen för sin verksamhetsplan.

Nämndens verksamhetsplan anger den riktning som verksamheter och enheter ska planera och arbeta utifrån och ligger till grund för framtagande av verksamheternas enhetsplaner. Nämndens mål och uppdrag kan ses som en beställning till verksamheten, som tar om hand den politiska beställningen genom att fördela ut den till de enheter som i sitt grunduppdrag berörs av och ansvarar för att åstadkomma förflyttning inom målområdet.

Verksamheterna och enheterna bryter ner målet i delmål eller aktiviteter. Det är genom aktiviteterna som målarbetet omsätts i konkret handling. Med detta gemensamma arbetsätt

skapas en röd tråd från inriktningsmålen hela vägen till medarbetarnas dagliga arbete.

Nämnderna utvärderar och följer upp

Nämnderna ansvarar för att följa upp sina mål och uppdrag samt att bedöma hur resultatet bidrar till måluppfyllelse av inriktningsmålen. Nämnderna baserar denna bedömning utifrån; måluppfyllelse av nämndens riktade mål, nämndens arbete med uppdrag, analys av nämndens indikatorer och nämndens verksamhetsresultat. Detta ger en bred bas för nämnden att analysera hur de bidragit till inriktningsmålen och ligger till grund för ett systematiskt förbättringsarbete.

Nämnden och verksamhetens olika enheter beslutar själva om vilka indikatorer som de ska använda för att följa och analysera sin utveckling i förhållande till målbilden. Eftersträvansvärt är att använda indikatorer som kommunen har rådighet över och som mäts med regelbundenhet. Verksamheterna kan med fördel ta fram och utveckla egna indikatorer.

Uppföljning av inriktningsmål och uppdrag redovisas till fullmäktige två gånger per år i bokslut och verksamhetsberättelse (augusti och helår). För att följa och analysera kommunens utveckling mot målbilden kopplas ett antal kommunövergripande indikatorer till varje inriktningsmål. För respektive indikator anger kommunfullmäktige vilken riktning som eftersträvas. Indikatorer mäter trender, resultat eller tillstånd i samhället. Eftersträvansvärt är att använda indikatorer som kan jämföras över tid och med andra kommuner. Måluppfyllelsen av inriktningsmålen bedöms utifrån flera delar; nämndernas bedömning av sina bidrag till måluppfyllelse, en samlad bedömning av genomförande av uppdragen samt en trendanalys av indikatorerna i Mål och budget.

Agenda 2030 är en integrerad del i kommunens arbete

Knivsta kommun har beslutat att ta ansvar för genomförande av Agenda 2030 som därför utgör en del i kommunens styr- och ledningssystemet. Agenda 2030 innehåller tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. De globala målen är beroende av det som sker lokalt.

Som en lokal aktör på en global arena arbetar kommunen för att nå Agenda 2030-målen som en del i sitt välfärdsuppdrag till invånarna. Detta arbete kopplas också till den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Uppsala län som också fungerar som länets Agenda 2030-strategi.

Kommunens invånare, medarbetare och politiker ska kontinuerligt ges information och utbildning i Agenda 2030, för att stärka förståelse och bidra till en god utveckling av de globala målen. I arbetet ska även näringsliv och civilsamhälle involveras.

Uppföljning och utvärdering av kommunens arbete med Agenda 2030 sker genom kommunfullmäktiges mål och andra strategiskt beslutade styrdokument.

Andra styrdokument i förhållande till Mål och Budget

Övriga kommunala styrdokument som planer, program, policyer och liknande är underordnade kommunfullmäktiges inriktningsmål. Kommunens styrdokument förtydligar politiska viljeinriktningar, ambitioner eller förhållningssätt och utgör grundläggande verktyg för att skapa helhetsperspektiv. De visar vad kommunen behöver göra eller fokusera på för att anta de utmaningar som kommunen står inför, få den önskade utvecklingen och för att uppnå Knivsta kommuns Vision 2025.

2 Övergripande beskrivning av nämndens ansvar

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, kommunal hälso- och sjukvård, insatser för personer med funktionsnedsättning, färdtjänst, riksfärdtjänst, flyktingmottagande samt arbetsmarknadsfrågor och kommunala aktivitetsansvaret och studie- och yrkesvägledning inom SFI. Inom dessa områden omfattar nämndens ansvar all den verksamhet som en kommun enligt lag är skyldig att bedriva liksom de åtaganden som kommunfullmäktige beslutar om att kommunen ska genomföra.

Socialnämndens verksamheter förvaltas av Vård- och omsorgskontoret, antingen i egenregi eller i extern regi genom olika avtalsformer. Utöver gällande lagstiftning och regionala samt lokala styrdokument drivs och utvecklas socialnämndens verksamheter med Agenda 2030 som grund.

3 Verksamhetsförutsättningar

Inom socialnämndens område finns en övergripande strategi att arbeta förebyggande och hälsofrämjande i enlighet med Agenda 2030s mål om hälsa och välbefinnande. Här finns ett stort samhällsansvar att möta behov tidigt innan problemen vuxit sig stora oavsett om det rör psykisk eller fysisk ohälsa, missbruk, våld eller olika former av utanförskap såsom t ex problematisk skolfrånvaro eller att stå utan egen försörjning. I såväl fullmäktiges som socialnämndens mål inryms även agenda 2030s målsättning om anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt fredliga och inkluderande samhällen - häri inryms för socialnämnden inte minst det pågående fokusområdet kring rättssäkerhet för hela myndighetsområdet samt för 2024 kompetenssatsning kring lagändringar inom våld i nära relationer för stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.

Förebyggande inriktning parallellt med behov av alltmer avancerat stöd

Under år 2024 kommer en utökad flora av metoder inom individuellt samtalsstöd, gruppstöd och föräldraskapsstöd att erbjudas invånarna från Råd och stöd. Det viktiga arbetet genom uppsökandegruppen kommer att fortsätta, vilket bedrivs gemensamt med Utbildningskontoret och Fritids- och kulturkontoret. Stegen och Daglig verksamhet LSS samarbetar i ny arbetsform för att nå fler inom den gemensamma målgruppen och Lyckträffen fortsätter att vara en viktig hälsofrämjande plattform för daglediga invånare.

Den i vissa delar negativa trenden i samhället, avseende t ex våld och psykisk ohälsa, gör den förebyggande inriktningen på socialnämndens insatser ännu viktigare. Samtidigt ökar antalet individer med komplex problematik som socialnämndens verksamheter ska tillhandahålla allt mer avancerad vård och omsorg till. Ett exempel på detta är den allt mer avancerade hemsjukvården som faller inom kommunens ansvar i och med samhällsomställning till att mer nära vård med primärvården som nav. Ett annat exempel är en ökande trend av nya ärenden gällande missbruk, som kräver omfattande samverkan på hemmaplan. Detta innebär till exempel att brukare på nämndens stödboende allt oftare behöver stöd av både enheten för hemsjukvård, råd och stöd och socialpsykiatri parallellt med täta kontakter med regionens specialistpsykiatri och även slutenvården. Inom barn och unga förväntas fortsatt ökning av orosanmälningar kring psykisk ohälsa och problematisk skolfrånvaro. Under 2023 skedde information om socialtjänstens arbete på kommunens skolor och förskolor och det är ett arbete som behöver fortsätta under 2024.

Inom ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder har volymerna inte rört sig nämnvärt under 2023 men mindre ökning kan väntas för 2024. Volymutvecklingen inom äldreomsorgen har varit svårtolkad på senare år, varför förväntningen endast är en mycket liten ökning inom hemtjänsten under år 2024 men en något större inom särskilt boende baserat på höstens ansökningar. 2023 års fokus på kvalitativ uppföljning av beslutade insatser under insatsens löptid kommer att fortsätta, vilket möjliggörs av äldreomsorgssatsningens finansiering av extra biståndshandläggare även år 2024.

Personalförsörjning, kompetens, nationella omställningar och digital utveckling

För verksamhetsår 2024 finns behov av kompetenssatsningar inom alla verksamhetsområden likväl som en fortsatt digital utveckling för att stärka befintliga processer och skapa utrymme för nya resurseffektiva arbetssätt under åren därefter. Detta för att inte endast år 2024 leverera stöd, vård och omsorg med kvalitet utan även bibehålla detta framöver, anpassad efter alla omvärldens och lagstiftarens förändrade villkor.

En utbildningsplattform för verksamheternas fortbildning och medicintekniska utrustningar

planeras inom Vård- och omsorgskontoret och ett viktigt digitalt utvecklingsarbete kommer därutöver att handla om att förenkla tillgången till mätvärden och statistik och utveckla användningen av desamma i verksamhetsplanering och utveckling framåt. Nya tjänster och produkter kommer att utredas utifrån Nyttokalkyl för eventuell implementering. Tillitsreformens förändringar inom hemtjänsten ska utvärderas under 2024 samtidigt som egenregin fortsätter med att fullt ut få in dess struktur i den dagliga planeringen. Inom hemsjukvården och äldreomsorgen behöver de påbörjade insatserna för att säkra en korrekt dokumentation fortsätta under 2024. Inom både Estrids gård och hemtjänsten kommer året också att innehålla arbete med schema, bemanningsprocess och bemanningsekonomi. Ett framgångsrikt arbete med detta förväntas ge positiva effekter på såväl ekonomi som på minskad användning av vikarier, vilket i sin tur innebär en högre kontinuitet för brukarna och en underlättad utveckling av patientsäkerhetsfrågorna.

Det är också allt viktigare att vara attraktiv som arbetsgivare och samtliga verksamheter har bland annat i uppdrag att arbeta utifrån kommunens modell för medarbetarundersökning med målsättning om ett sunt arbetsliv. Den satsning på ett hälsofrämjande medarbetarskap som många medarbetare inom Vård- och omsorgskontoret under 2023 kunnat ta del av via statsbidraget Återhämtningsbonusen syftade till att vara hållbar inom och utom arbetslivet. Under 2024 är avsikten att en medarbetarplan ska tas fram som tillvaratar lärdomarna.

Regeringen har aviserat att den nya socialtjänstlagen sannolikt ska börja gälla 1 juli 2025. Det är en omställning till en mer förebyggande, lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst. Som en förberedelse för detta kommer Vård- och omsorgskontoret att under 2024 delta i en nationell studie om socialtjänstens omställning, genom SKR, Karlstad Universitet och FOU Värmland. Deltagandet i studien kommer att ge Knivsta kommun en del kunskapsunderlag om det egna nuläget inom IFO barn och unga att jämföra med andra kommuner och nyttja i verksamhetsutvecklingen framåt. Detta, att på olika sätt samarbeta med andra kommuner och organisationer för kunskapsutbyte och utvecklingsarbete kommer att bli allt viktigare för att lösa de större utmaningarna framöver. I såväl utvecklingsarbete som i det dagliga arbetet med den enskilda brukaren har verksamheterna i uppdrag att arbeta för en "sammanhållen socialtjänst" som möter individen ur ett helhetsperspektiv.

Parallellt med övergripande utveckling kopplat till stora nationella omställningar, välfungerande metodutveckling och införande av nya digitala produkter och tjänster finns viktiga interna processer i arbetsvardagen som måste förbättras eller korrigeras för att kunna upprätthålla kvalitet med så liten insats som möjligt. Häri inryms både internt arbete inom Vård- och omsorgskontorets nybildade stöd- och utvecklingsstruktur för alla frågor med digital bäring och ett behov av förbättrat externt it-stöd i vardagen.

Sammanfattning

Sammantaget förväntas 2024 vara ett år präglat av stora som små förändringsarbeten. Varje verksamhet inom socialnämndens ansvarsområde strävar efter att möta ett sannolikt allt mer växande behov och att skapa allt mer effektiva och mer samordnade lösningar för medborgarna i Knivsta kommun.

4 Mål, uppdrag och indikatorer

4.1 Vård, stöd och omsorg med kvalitet (SN)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

Alla som tar del av Knivsta kommuns vård och omsorg har rätt till valfrihet, delaktighet och inflytande. Oavsett var man bor eller vilken välfärd man tar del av ska verksamheten ska hålla god kvalitet. Det betyder att man ska beakta livsval och privatliv samt bidra till en meningsfull vardag. Verksamheter inom vård och omsorg ska vara trygga, trivsamma och präglas av respekt för den enskilde. Detta förutsätter bland annat ett gott bemötande från personalen och ett systematiskt kvalitetsledningsarbete.

Om långtidsarbetslösheten ökar blir arbetet med att fler ska komma i egen försörjning allt viktigare. Kommunens arbete ska kontinuerligt utvärderas och förbättras, eftersom det skapar både mänskliga och ekonomiska värden för den enskilde och för kommunen. Att minska utanförskapet är en av de viktigaste samhällsutmaningarna att möta, eftersom det för med sig en rad utmaningar såsom ökade kostnader för försörjningsstöd och de negativa effekterna av att inte tillhöra en samhällsgemenskap.

Målet betyder att verksamheterna ska inriktas på att:

- Skapa kvalitetsförbättringar i äldreomsorgen och LSS.
- Vidareutveckla det förebyggande arbetet kring barn och unga.
- Utveckla hälsofrämjande insatser.
- Stärka samarbetet med civilsamhället.
- Bidra till minskat utanförskap och minskad arbetslöshet.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå
Utvärdera arbetet med tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten	2024-2025	Uppdrag från kommunfullmäktige
Utveckla brukarinflytandet/medverkan inom socialtjänstens verksamheter med fokus på lokal representation	2024-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige
Möjliggör för den idéburna sektorn att fortsätta vara en viktig aktör i Knivsta kommun	2024-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning
Brucarbedömning hemtjänst äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U21468 K: kvinnor M: män		85 K: 85 M: 85	94 K: 92 M: 96	Öka
Brucarbedömning särskilt boende äldreomsorg (helhetssyn), andel (%) U23471		69	79	Öka
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) N31814 K: kvinnor M: män	27 K: 25 M: 29	23 K: 23 M: 23		Bibehålla

4.1.1 Socialnämndens verksamheter ska möta omvärldsförändringar med ständig utveckling och tillvaratagande av invånarnas egna resurser.

Nämndmål

Beskrivning

Omvärldsförändringar innefattar allt som påverkar socialnämndens verksamheter och innebär förändrade förutsättningar, såsom t ex demografiska förändringar, förändrad lagstiftning, samhällsförändringar och skiftande behov hos kommuninvånarna.

Ständig utveckling innefattas allt slags omställningsarbete.

Tillvaratagande av invånarnas egna resurser beskriver att socialnämndens stöd- omsorg- och vårdinsatser ska inriktas på att frigöra och utveckla den enskilde brukarens resurser, att brukarens eget nätverk inkluderas så långt det är möjligt, samt att civilsamhällets resurser nyttjas.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Önskad riktning
Brukartiden i förhållande till total arbetstid inom hemtjänst i egen regi ska öka	63	64	50	Öka
Kontinuiteten inom hemtjänsten ska förbättras	19	14	16	Minska
Andelen återaktualiserade barn och unga ska minska		16 %	13 %	Minska
Antalet invånare mellan 16-20 år som varken arbetar eller studerar ska minska				Minska

4.2 Kommunen ska säkerställa en långsiktig ekonomi i balans (alla nämnder)

Inriktningsmål Kommunfullmäktige

En långsiktig ekonomi i balans innebär att intäkter och kostnader ska gå ihop i takt med att andelen exploateringsintäkter i driftbudgeten över tid fasas ut. Fokus i verksamheten ska vara god kvalitet i kommunens kärnverksamhet, det vill säga skola, vård och omsorg. Verksamheten ska drivas effektivt för att skapa ökat värde per skattekrona för invånarna.

Målet betyder att verksamheten ska inriktas på att:

- Öka värdet per skattekrona för invånarna.
- Fokus på kommunens kärnverksamhet det vill säga skola, vård och omsorg.
- Fasa ut beroendet av exploateringsintäkter över tid.
- Knivsta kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som klarar kompetensförsörjningen.

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå
Genomför en analys av nettokostnadsavvikelser som ligger till grund för överväganden av åtgärder och kontinuerlig uppföljning.	2024-2026	Uppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Tidsperiod	Nivå
Genomför en översyn och vid behov av revidering av befintliga politiskt antagna styrdokument	2024	Uppdrag från kommunfullmäktige
Ta fram en sammanhållen lokalförsörjningsplan för de lokaler som kommunen nyttjar i syfte att optimera resursutnyttjandet	2024	Uppdrag från kommunfullmäktige

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Önskad riktning
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%)	11,14%	8,01%		
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	37,82%	34,61%		

5 Ekonomiska förutsättningar

Tilldelad ram från kommunfullmäktige

Socialnämnden har tilldelats medel för 2024 i den av kommunfullmäktige antagna Mål & budget 2024 (MoB). Nämndens totala ram uppgår till 361 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,9% (16,9 miljoner kronor) jämfört med föregående år.

Indexuppräknings för de flesta av socialnämndens verksamheter ligger på 3,5%, vilket motsvarar SKR:s beräknade kostnadstryck (PKV) för 2024. Däremot har vissa avtal räknats upp högre än 3,5% om deras kostnad för nästa år är känt utifrån avtalsförändring eller om avtalen styrs med omsorgsprisindex (OPI) som beräknas hamna på 4 % för nästa år. Uppräkning för lokaler ligger på 6,5%, utöver lokalplatser i kommunhuset som räknats upp med 12%.

Bokslutreglering för ersättning till Försäkringskassan (SFB) för statlig personlig assistans kvarstår och beräknas på 22 personer år 2024.

Ramen har av KF utökats med 2 miljoner kronor till följd av det riktade statsbidraget för äldreomsorgen. Enligt beslut från regeringen i slutet på september kommer statsbidraget vara kvar på samma nivå som 2023, vilket innebär att socialnämnden förväntas erhålla ytterligare 2 miljoner inom denna statsbidrag. I denna budget har redan dessa ytterligare 2 miljoner räknats in, likväl som regeringens aviserade generella statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag på 400 tkr. Vid tid för framtagen verksamhetsplan finns dock inte ännu beslut om tilläggsbudget från kommunfullmäktige.

Volymuppräkning

I Socialnämndens framtagna budget är volymuppräknings för år 2024 bedömd utifrån varje verksamhets förutsättning, vilket omnämns under respektive verksamhetsområdes driftsbudget. På totalen är volymuppräknings 2,6 % eller 9,4 miljoner för externt köpt stöd och vård, jämfört med delårsprognos 2023. En del av detta är till exempel för köp av hemtjänst och hemsjukvård - som är den verksamhetstyp som har störst brukarvolym - är med samma jämförelse uppräknad med 1,77%.

Ekonomisk avvikelse

Redan i synpunkter på inriktningsbeslutet 2024 aviserade förvaltningen att kommunbidraget på 361 miljoner inte skulle räcka till för att tillsammans med kända externa intäkter täcka alla kostnader, varför en ekonomisk avvikelse på 3 miljoner föreslogs att läggas inom budgetramen att lösas av verksamheterna under pågående budgetår. Inom ramen för denna budget har kända effektiviseringar och kända statsbidrag redan räknats in i budget, men den ekonomiska avvikelserna har ändå behövt ökas till 5 miljoner.

Delar av avvikelserna bedöms kunna lösas under 2024 genom ännu okända statsbidrag samt ännu ej påbörjade eller effektberäknade utvecklingsarbeten och effektiviseringar. Genom att lägga denna budgetjusterande post centralt inom ramen utpekade inte inom vilka verksamheter dessa effektiviseringar eller intäktsökningar måste ske. Beloppet 5 miljoner är dock betydande, så om inga ytterligare medel tillförs socialnämnden finns risk för en minusprognos vid årets första ekonomiuppföljning, vilket kan medföra krav på framtagande av plan för ekonomi i balans.

Internt effektiviseringsbeting på hemtjänstens egenregi

I den lagda nämndbudgeten inryms ett beräknat underskott på LOV hemtjänst i egen regi motsvarande 7,2 miljoner kronor. Det egentliga beräknade underskottet, utifrån förväntade beställningsintäkter och egenregins personal- och övriga verksamhetskostnader är dock 8,2 miljoner kronor. Den överskjutande miljonen ligger som ett internt effektiviseringsbeting hos egenregin, som behöver lösas under 2024 för att inte nämnden ska redovisa ett minusresultat. Hemtjänstenheten har under många år haft ett negativt resultat trots effektiviseringsarbete. Arbete med effektivare personalplanering pågår, utifrån den tidigare genomförda genomlysningen. Anpassning av fasta personalkostnader vid ändrade boståndsvolymer är en av utmaningarna, systemfunktionalitet en annan och en kostnadseffektiv anpassning till heltid som norm och nytt regelverk för dygn- och veckovila en annan.

Ersättning per timme inom hemtjänst kommer framöver räknas upp med omsorgsprisindex (OPI).

Omfördelning inom kommunfullmäktiges budget

Precis som tidigare år har Socialnämnden valt att göra förändringar inom ramen för kommunfullmäktiges budget, främst för en rätt benämning i räkenskapsammandragen. I och med förändrad styrning från KF har Socialnämnden numera eget mandat att göra sådana ändringar. Nytt i budgetuppställningen för 2024 är att Förebyggande verksamhet flyttar in under Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt, samt har det tillkommit Pedagogisk verks (KAA/studie och yrkesväg. SFI) som flyttar in under Arbetsmarknadsåtgärder.

Assistansersättning (LSS) 2024 följer den nationella nivån och ökar därför från 324,5 kr år 2023 till 332,6 kr.

Statlig satsning på äldreomsorgen 2024

De 4 miljoner kronor som avser satsningen på äldreomsorgen planeras att användas på följande sätt:

- 2,4 miljoner kronor för att behålla sjuksköterskebemanning på tidigare utökad nivå inom hemsjukvården och Estrids gård (korttids)
- 0,6 miljoner kronor extra boståndshandläggare för att förstärka införandet av tillitsbaserad hemtjänst
- 0,7 miljoner till Estrids gård för extra personalresurser för dygnet-runt-sjuka
- 0,3 miljoner är ännu inte bestämt

Externa projektmedel

Förvaltningen söker aktivt ett flertal statsbidrag. Inför 2024 har det skett en del förändringar som har aviserats under hösten, se listan nedan. Det finns alltid en osäkerhetsfaktor innan medlen finns att rekvirera eller innan återrapporteringar har godkänts, vilket kan komma att innebära vissa förändringar under verksamhetsåret.

- c:a 4 miljoner kr Äldreomsorgssatsningen är samma nivå som 2023, se egen beskrivning.
- God och nära vård halveras jämfört med 2023 och en del inom detta bidrag försvinner helt. Fördelning mellan regioner och kommuner är vid tid för verksamhetsplanen ännu inte färdig, men indikationen är en ekonomisk konsekvens för nämnden på uppskattningsvis mellan 1,3 - 2 miljoner.
- Prestationsbaserat statsbidrag till ökad sjuksköterskebemanning övergår till generellt

- bidrag under 2024, vilket innebär -1 miljon för socialnämnden
- Återhämtningsbonusen försvinner, vilket jämfört med år 2023 innebär en försämring på drygt 3 miljoner, där det som är främst värt att notera är de 1,6 miljoner som nyttjades till ordinarie löner och utbildning som för 2024 behöver lösas med kommunbidrag.
  - Ensamhet bland äldre försvinner helt cirka 0,4 miljoner, denna används till kulturombud på Estrids gård (OBS! kulturombud finns medräknat i 2024 årsbudget, men finansierat av kommunbidrag). Däremot tillkommer ett statsbidrag för hälsosamtal, men det avser en annan målgrupp.
  - Tidigare familjehemssubvention försvinner, vilket innebär ca 0,3 miljoner år 2023.
  - 1,4 miljoner statsbidrag Tidiga insatser i samverkan, vilket är anledningen till budgeterat överskott inom flyktingmottagandet.
  - 1,5 miljoner kr Samordningsförbundet, finansiering av samverkansinsatsen "En väg in, steget vidare", används till finansiering av två arbetsmarknadssekreterare och del av projektledare.
  - 0,4 miljoner generellt statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag.
  - det har även aviserats ett nytt statsbidrag Stöd till kommunerna för digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen, men inga reella anslag ännu.

Förutom dessa kommer det även några andra statsbidrag som förvaltningen aktivt söker. Det finns information om det på socialstyrelsens webbsida.

6 Nämndens driftsbudget

Nämndens verksamheter	KF-budget 2023	KF-budget 2024	Nämndbudget 2024
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 427	1 456	1 456
Vård och omsorg enligt SoL och HSL			
-Förebyggande verksamhet SoL	4 007	0	0
-LOV - hemtjänst och delegerad HSL	40 346	35 923	36 414
-Vård & omsorg i ordinärt boende övrigt	26 917	31 555	32 352
-Vård & omsorg i särskilt/ annat boende	102 079	96 293	96 184
Vård och omsorg enligt LSS och SFB			
-Insatser LSS i ordinärt boende	36 040	46 721	45 985
-Insatser LSS i boende med särskild service	51 674	55 362	54 590
Färdtjänst och riksfärdtjänst	5 343	6 412	7 114
Individ och familjeomsorg			
-Ifo öppenvård och stöd	26 056	33 951	33 938
-Ifo vård och stöd institution/annat boende	35 181	38 132	39 718
-Ifo, ekonomisk bistånd	9 317	9 681	8 627
Flyktingmottagande	1 013	0	-1 952
Arbetsmarknadsåtgärder	4 651	5 513	6 573
Summa	344 051	360 999	360 999

Vård och omsorg enligt SoL och HSL

LOV hemtjänst och delegerad HSL

I detaljbudgeten inryms ett internt effektiviseringsbeting på 1 miljoner kronor för hemtjänst i egen regi. Därutöver förväntas hemtjänsten gå med ett underskott på 7,2 miljoner 2024 men minska därefter i o m förändringsarbete inom bemanningsekonomi. I och med försiktighetsprincipen inrymmer nämndens ram en planering för att hantera underskottet på 7,2 miljoner.

Vård och omsorg i ordinärt boende

Inom området budgeteras för ca 2,5 miljoner högre kostnader än prognostiserat utfall 2023. Av dessa beror c:a 2 miljoner på ökade kostnader för sjuksköterskebemanning. Behovet av köpt bemanning bedöms till sammanlagt 9 månader. Detta för att täcka frånvaro under rekryteringar, samt sommaresemester. Resten av utökningen jämfört med prognos 2023 - cirka 0,5 miljoner - är omfördelning av lokalkostnader från Vård och omsorg i särskilt/annat boende. För att budgeten ska hålla 2024 krävs bland annat att pågående rekryteringar av legitimerad personal tillsätts med ordinarie personal så snart som möjligt. Om verksamheten istället behöver inhyra legitimerade konsulter täcks inte detta fullt ut av budgeten. Svårrekryterade yrkesgrupper är framförallt

Arbetsterapeut och sjuksköterskor.

Vård och omsorg i särskilt/annat boende

Budgetramen för särskilt boende minskas med 2,1 miljoner kronor jämfört med prognostiserat utfall 2023. Det beror på att antal externt köpta platser har minskat under 2023, samt omfördelning av lokalkostnader. Den genomförda förtätningen av Vilhelms och Estrids gård ger en tydlig effekt i minskad kostnad per brukare när nu fler beslut än tidigare kan verkställas inom dessa verksamheter.

Inom budgeten inryms buffert, d v s utrymme för nya biståndsbeslut, för motsvarande 12 månaders externt köpt demensplats på 1 miljon kronor, 0,3 miljoner för enstaka köp, samt 1 miljon för 12 månader psykiatri-placering.

Insatser LSS i ordinärt boende

Budgetramen ökar med cirka 6,3 miljoner kronor jämfört med senaste prognos 2023 (inklusive en planerad bokslutsreglering på c:a 1,7 miljoner, då volymerna förväntas vara fortsatt låga), däremot ligger det i linje med KF budget. Bokslutsreglering 2024 förväntas landa mellan 1-1,5 miljoner kronor tillbaka till finansförvaltningen. En miljon beror på omfördelning av kostnader för lokalplatser. Inom ramen finns en buffert på 0,6 miljoner kronor som avser eventuellt ökade insatser inom korttidstillsyn vilket är en växande målgrupp. Budgetposten motsvarar 6 månader för 5 personer.

Insatser LSS i boende med särskild service

Budgetramen ökar med 4 miljoner kronor jämfört med det prognostiserade utfallet 2023. Detta beror främst på ett ökat inflöde av barn/ungdomar - framförallt hemmasittande med autism och tvångssyndrom - vilket bedöms ge behov av buffert på 3,1 miljoner. Detta motsvarar 18 mån externt köpt plats. Eftersom målgruppen vuxna inom LSS har en relativt låg medelålder, innebär varje nytt boendebeslut enligt LSS en volymökning jämfört med föregående år. När det är förenligt med individens behov löses nya beslut genom verkställighet på socialnämndens egna serviceboende Tegelparken.

Färdtjänst och riksfärdtjänst

Budgetramen ökar med 1,5 miljoner jämfört med prognos 2023. Ökningen beror på c:a 10% prisuppräknning i avtalet samt på volymökning av bland annat annat resor till och från korttidstillsyn där skolskjuts inte beviljas. Budget påverkas även av en viss omfördelning av lokalkostnader.

Individ- och familjeomsorgen

IFO öppenvård och stöd

Inom verksamhetsområdet ingår bland annat Enheten för råd och stöd med nämndens förebyggande satsningar. Att budgeten 2024 ökar med 5,5 miljoner jämfört med senaste prognos 2023 beror till viss del på en ny fördelning av lokalkostnader i o m flytt av myndighetsområdet till kommunhuset, som inte fördrade för kommunen på totalen men innebär en merkostnad för socialnämnden på c:a 2,4 miljoner. Därutöver finns budgeterat för buffert av externt köpta insatser motsvarande 6 mån på öppen vård 200 tkr och 250 tkr för nya kontaktfamiljer och kontaktpersoner. Även buffert för skyddat boende på 553 tkr ingår här (cirka 3 månader för 2 familjer).

IFO institution/annat boende

Den budgeterade ramen ökar med 5,5 miljoner kronor jämfört med prognostiserat utfall 2023 och ökar med 1,6 miljoner kronor jämfört med den tilldelade KF-budgeten. Anledningen är att placeringar på Vuxen missbruk inte minskar i den takt som tidigare var prognostiserat. Vuxenenheten budgeterar 8,3 miljoner i placeringskostnader för missbruk, jämfört med 5,2

miljoner som visas i den senaste prognosen. Trots detta medger budgeten en buffert för nytillkommande placeringar som är mindre än den förändring som skedde mellan år 2022 och 2023.

Barn och Unga budgeterar 15,3 miljoner kronor i placeringskostnader (HVB och Familjehem), att jämföra med prognostiserat utfall 2023 på 15,2 miljoner kronor. Utöver prisuppräknings i avtal för redan pågående placeringar innehåller budgeten utrymme för motsvarande en SIS-placering på 6 mån, 1 HVB-placering på 6 månader och 1,5 familjehemsplaceringar på helår. Sett utifrån de gångna åren är detta en rimlig tillkommande volym att förvänta sig.

IFO ekonomiskt bistånd

Ekonomisk bistånd budgeteras på exakt samma nivå som prognostiserat utfall 2023. Trots ekonomiska läget i samhället, med sannolik förhöjd arbetslöshet som följd, bedöms Knivsta drabbas mindre än genomsnittskommunen av detta. En viss ökning inryms dock i budgeten inom arbetsmarknadsåtgärder, vilket utgörs av kommunens satsning på nystartsjobb, tillsammans med arbetsförmedlingen, som istället minskar på kostnaderna inom ekonomiskt bistånd. Satsningen har inneburit minskat ekonomiskt bistånd sedan 2022 och bedöms kunna fortsätta under 2024 och är utöver en kostnadseffektivisering på totalen för socialnämnden en viktig hjälp ut i arbetslivet för de individer som berörs.

Arbetsmarknadsåtgärder

Inom den budgeterade ramen för arbetsmarknad inryms bland annat medel för cirka 130 feriearbetare och två handledare i den utökade sommarjobsatsningen för unga framöver, samt satsning på nystartsjobb. Även kommunbidrag för Pedagogisk verksamhet (KAA och SYV inom SFI) inryms här.

Flyktingmottagande

Socialnämnden bedömer att flyktingverksamheten under 2024 kommer att generera ett överskott på ersättningar från främst Migrationsverket samt från externa projektmedel. Mottagandet har minskat och kostnaderna har varit låga under 2023 och bedöms vara fortsatt låga under 2024. Därutöver har lokalkostnader omfördelats till andra verksamheter till följd av flytt till kommunhuset och lokaleffektivisering. Till verksamhetsområdet fördelas, i enlighet med räkenskapsammandragen, samtliga fasta kostnader (personal och lokaler m m) och samtliga rörliga kostnader (ekonomiskt bistånd, vård och omsorgsinsatser m m) som relateras till nyanlända under etableringsperioden (cirka två år) och till ensamkommande barn. Verksamhetsområdet finansieras huvudsakligen av schablonintäkter från Migrationsverket. Osäkerhetsfaktor är att flyktingmottagandet i praktiken skulle kunna komma att skilja sig från Migrationsverkets anvisade plan, som ligger till grund för budgetens beräkningar. Störst effekt på budget ger eventuell förändring avseende massflyktingar (Ukraina).

7 Volymer och nyckeltal

Område	Nyckeltal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Plan 2024
Kolada	Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%)	37,95%	37,82%	34,61 %		
Hemtjänst	Biståndsbedömd tid	58 410	56 780	54 308	48 900	49 676
	Antal brukare totalt	215	223	249	245	250
Särskilt boende äldre	Antal brukare totalt	133	123	145	145	150
	Antal brukare köpta platser	7	11	7	11	12
Insatser enligt LSS	Boende särskild service LSS, antal brukare totalt	36	45	47	45	45
	Daglig verksamhet LSS, antal brukare totalt	46	42	45	47	48
	Korttidsvistelse LSS, antal brukare totalt	14	10	12	16	7
Institutionsvård, stödboende och familjehem	Institutionsvård och stödboende, antal vuxna	17	12	23	20	21
	Institutionsvård och stödboende vuxna, antal vård dygn	3 500	2 416	2 506	3 000	3 500
	Institutionsvård och stödboende, antal barn/unga	30	11	7	10	9
	Institutionsvård och stödboende barn och unga, antal vård dygn.	4 963	3 324	2 073	2 300	2 000
	Familjehem, antal barn/unga	37	33	33	25	26
	Familjehem barn/unga, antal vård dygn	8 625	7 662	7 045	6 500	8 000
Ekonomiskt bistånd	Ekonomiskt bistånd, antal individer	175	198	204	180	190
	Ekonomiskt bistånd, andel individer med långvarigt ekonomiskt bistånd.	23%	33%	29%	26%	27%

8 Nämndens investeringsplan

I dagsläget finns det inga inplanerade investeringar för 2024. Satsningar i form av digital utveckling och övriga projekt kräver oftast ingen investering. Dessa satsningar görs för övrigt oftast med externa statliga medel, vilket alltid nyttjas i första hand när det är möjligt.

Investering	KF investeringsram 2024
Inventarier	500
Summa	500

9 Uppföljningsplan av privata utförare

År	Avtalsform	Privat utförare/leverantör	Tjänst	Verksamhet
2024	LOV	Attendo AB	Hemtjänst	
2024	LOU	Nytida AB	LSS-bostad (9 §9)	Dadelvägen och Lyckåsen
2024	LOU	Vardaga Äldreomsorg AB	Vård- och omsorgsboende	Vilhelms gård
2024	Ramavtal	Svenska kyrkan	LSS-bostad (9 §9)	S:ta Maria gruppboendestad
2024	LOU	Big Care	Sjukskötersketjänster för beredskap	
2024	Avropsavtal	Careium Sweden AB	Trygghetslarm och larmmottagning	
2024	LOU	Cabonline Region Mitt AB	Färdtjänst	
2024	LOU	Cabonline Region Nord AB	Riksfärdtjänst	
2024	Ramavtal	AB Söderstöd	Familjerådgivning	
2024	LOU	Demenslotsen och En bra plats	Digitalt stöd till anhöriga	
2024	LOU	Cambio	Verksamhetssystem	
2024	LOU	Tunstall	Verksamhetssystem	
2025	LOV	Attendo AB	Hemtjänst	
2025	LOU	Nytida AB	LSS-bostad (9 §9)	Dadelvägen och Lyckåsen
2025	LOU	Vardaga Äldreomsorg AB	Vård- och omsorgsboende	Vilhelms gård
2025	LOU	Big Care	Sjukskötersketjänster för beredskap	
2025	Avropsavtal	Careium Sweden AB	Trygghetslarm och larmmottagning	
2025	LOU	Cabonline Region Mitt AB	Färdtjänst	
2025	LOU	Cabonline Region Nord AB	Riksfärdtjänst	
2025	Ramavtal	AB Söderstöd	Familjerådgivning	
2025	LOU	Appva	Digital signering delegerad HSL	

Kompletterande information:

För verksamheter i privat regi där Vård- och omsorgskontoret köper enstaka platser, exempelvis avrop av platser på HVB-hem eller LSS-bostäder för individer med särskilda behov, genomförs uppföljning av ansvarig handläggare på berörd myndighetsenhet, med stöd av kvalitets- och utvecklingsavdelningen.